

Specials
N.V. Nederlandsche Apparaatfabriek "Nedap"
Phone +31 (0)544 471933 Fax +31 (0)544 462745
Parallelweg 26 Groenlo
P.O. Box 105 NL-7140 AC Groenlo

Directie CWZ
T.n.v. de heer G.J.Boon,
Postbus 20011,
2500 EA Den Haag

Datum 29 januari 2002

Zeer geachte heer Boon,

Naar aanleiding van ons telefoongesprek van 29 jan 2002. Doe ik u hierbij het TNO rapport EIB-RPT-010129 inzake herkeuring van de stemmachines ES3A1 en ES3B toekomen. Nedap wil de stemmachine ES3A1 niet met softwareversie 2.10 uitrusten maar in voorkomende gevallen met de versie 2.11. Daarom hoeft de goedkeur, gevraagd in de goedkeuringsaanvraag van 10 jan 2002 niet te gelden voor de ES3A1 stemmachine met softwareversie 2.10.

Hoogachtend

Projectleider stemmachines

H.B.M. Steentjes

Specials
N.V. Nederlandse Apparatenfabriek "Nedap"
Phone +31 (0)534 471333
P.O. Box 105 Parallelweg 26 Groenlo
NL-7140 AC Groenlo

Min. BZK			
afdeling: Czw			
agendano: 02/57748			
Ingek.: 14 FEB 2002			

De minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Mr. K.G. de Vries,
Postbus 20011,
2500 EA Den Haag

Datum 12 februari 2002

Zeer geachte heer de Vries,

Overeenkomstig artikel 6 van de regeling voorwaarden en goedkeuring stemmachines 1997 vraagt de NEDAP N.V. opnieuw goedkeuring van de stemmachines ES3A1 met softwareversie 2.9 en ES3B uitgerust met een van de softwareversies 2.9 of 2.10 voor gebruik bij verkiezingen. De laatste keuring van stemmachine ES3A1 dateert van 30 september 1998 (geschikt voor 1 verkiezing en gefaseerd stemmen). De laatste keuring van de stemmachine ES3B dateert van 10 februari 1999 (geschikt voor 2 verkiezingen en gefaseerd stemmen).

Het betreft de goedkeuring voor ES3A1:

- de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J14b 1° lid onder a voor 1 stemming.
- de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J14b , tweede lid van het kiesbesluit voor 1 stemming (gefaseerd stemmen).

Het betreft de goedkeuring voor ES3B:

- de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J14b 1° lid onder a voor 1 of 2 stemmingen.
- de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J14b , tweede lid van het kiesbesluit voor 1 stemming (gefaseerd stemmen).

Overeenkomstig het artikel 8 van de regeling voorwaarden en goedkeuring stemmachines 1997 vraagt de NEDAP N.V. goedkeuring van de stemmachines ES3A1 met softwareversie 2.11 en ES3B met softwareversie 2.11.

Het betreft de goedkeuring voor ES3A1:

- de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J14b 1° lid onder a voor 1 stemming.
- de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J14b , tweede lid van het kiesbesluit voor 1 stemming (gefaseerd stemmen).

Het betreft de goedkeuring voor ES3B:

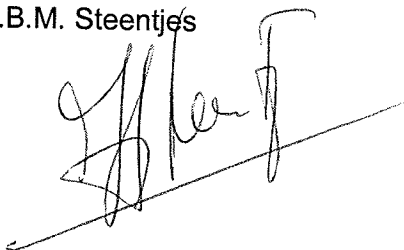
- de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J14b 1° lid onder a voor 1 of 2 stemmingen.
- de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J14b , tweede lid van het kiesbesluit voor 1 stemming (gefaseerd stemmen).

Een verklaring van de keuringsinstantie TNO inzake de keuring van de stemmachines ES3A1 en ES3B met softwareversie 2.11 is bijgevoegd. De machines zijn genomen uit een serie van elk 10 stuks.

Hoogachtend

Projectleider stemmachines

H.B.M. Steentjes

Specials

N.V. Nederlandse Apparatenfabriek "Nedap"
Postbus 105 7140 AC Groenlo
T +31 (0)544 471533
Parallelweg 26 Groenlo

Min. BZK			
afdeling: CZW			
agendano: 02/57749			
Ingek.: 14 FEB 2002			

Specials
 N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap"
 Phone +31 (0)544 471333
 P.O. Box 105 Parallelweg 26 Groenlo
 NL-7140 AC Groenlo

De minister van Binnenlandse Zaken en
 Koninkrijksrelaties
 Mr. K.G. de Vries,
 Postbus 20011,
 2500 EA Den Haag

Datum 12 februari 2002

Zeer geachte heer de Vries,

Overeenkomstig de artikelen 5 en 8 van de regeling voorwaarden en goedkeuring
 stemmachines 1997 vraagt de NEDAP N.V. goedkeuring van de stemmachine ESD1 met
 softwareversie 3.0.

Het betreft de goedkeuring voor:

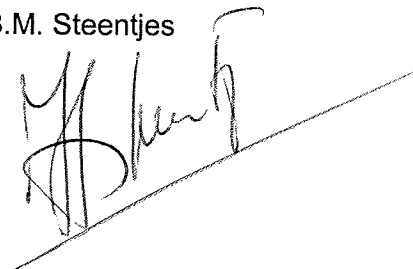
- de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J14b 1° lid onder a voor 1 of 2 stemmingen.
- de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J14b , tweede lid van het kiesbesluit voor 1
 stemming (gefaseerd stemmen).

Een verklaring van de keuringsinstantie TNO inzake de keuring van de stemmachine ESD1
 met softwareversie 3.0 is bijgevoegd. De machines zijn genomen uit een serie van elk 10
 stuks.

Hoogachtend

Projectleider stemmachines

H.B.M. Steentjes

Retouradres: Postbus 155, 2600 AD DELFT

Nedap N.V.
t.a.v. De heer H.B.M. Steentjes
Parallélweg 2
7141 Groenlo

DII-IB
Stieltjesweg 1
Postbus 5013
2600 GA DELFT

www.tno.nl

T 015 269 2000
F 015 269 2111

Onderwerp
Verklaring ESD-1

Datum
12 februari 2002

Onze referentie
DII-IB-LTR-020037

E-mail
buitenhuis@tpd.tno.nl

Doorkiesnummer
015 269 2271

Doorkiesfax
015 269 2111

Projectnummer
03268

Kopie aan
CA-EIB-BUI/adj

Verklaring inzake de keuring van de Nedap stemmachine ESD-1.

Zoals bedoeld in artikel 5 en artikel 8 van de "Regeling voorwaarden en goedkeuring stemmachines 1997" uitgevaardigd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken d.d. 11 juli 1997 onder nummer CW197/U1000, gepubliceerd in de Staatscourant nummer 134 van 1997,

verklaart TNO Centrum voor Evaluatie van Informatie Beveiliging van de Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek TNO hierbij,

dat de op 3 januari 2002 door de N.V. Nederlandse Apparatenfabriek Nedap te Groenlo ter keuring aangeboden stemmachine ESD-1 met software versie 3.0,

in voldoende mate overeenkomt met het prototype en voldoet aan de in de Kieswet en het Kiesbesluit gestelde eisen en voorts niet van technische bezwaren is gebleken.

Voor de technische eisen, testmethoden en testresultaten die als basis dienen van deze verklaring, wordt verwezen naar:

- Regeling voorwaarden en goedkeuring stemmachines 1997, CW197/U1000;
- Rapport Keuring van de Nedap stemmachine ESD-1 met aanpassingen voor gebruik in Nederland, EIB-RPT-020021, d.d. 12-02-2002.

Op opdrachten aan TNO zijn van toepassing de Algemene Voorwaarden voor onderzoekopdrachten aan TNO, zoals gedeponeerd bij de Arrondissementsrechtbank te Den Haag en de Kamer van Koophandel Haaglanden.

Delft, 12 februari 2002

Namens TNO TPD

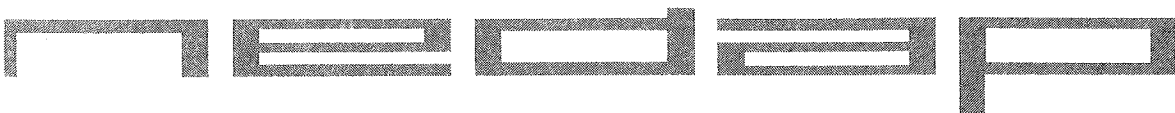
Namens TNO EIB

b.a.

M.R. van der Kraak

Ir. D. Ph. Schmidt

Drs. J. Pieters

BINNENLANDSE ZAKEN
EN KONINKRIJKSRELATIES
IN **SEKO** MEN

18 FEB 2002

Afdeling: **C2W**
Agenda: **CW 2002/58207**
RAPPEL NA

4/3 des. zg C2W

Specials
N.V. Nederlandse Apparatenfabriek "Nedap"
Phone +31 (0)544 471863
P.O. Box 105 Parallelweg 2G Groenlo
NL-7140 AC Groenlo

Aantekenen

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Mr. G. Boon,
Postbus 20011,
2500 EA Den Haag

Datum 12 februari 2002

Zeer geachte heer Boon,

Bijgaand zenden wij u het origineel exemplaar van TNO rapport EIB RPT 020021, zoals met
u afgesproken op 14-02-2002

Hoogachtend

J.B.A. van Wijk
Voor Nedap Specials

TELEFAX

FROM : J.B.A. van Wijk
TEL : +31(0)544-471379
FAX : +31(0)544-462745
E-MAIL : jvw@nedap.nl

NEDAP Specials
GROENLO
NETHERLANDS
DATE: 15-02-02

TO: C.A.R. de Beus, G. Boon

PAGES: 9

FAX: 070 426 6000

TEL: 070 426 62 66

COMPANY: Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties

CC:

SUBJECT: gebruiksaanwijzing

Bijgaand aangepaste gebruiksaanwijzing

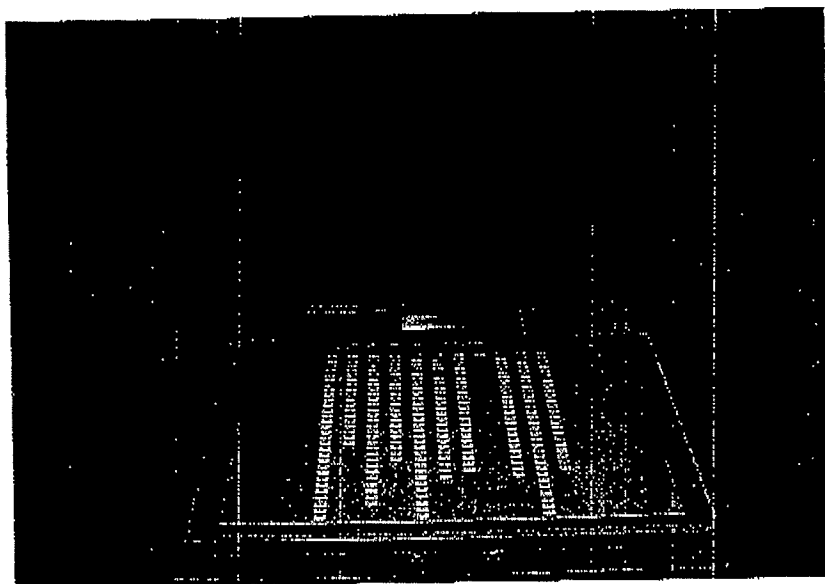
Met vr. groeten

Hans van Wijk

31072006

Handleiding

Stemmachine ESD1

Bedieningspaneel

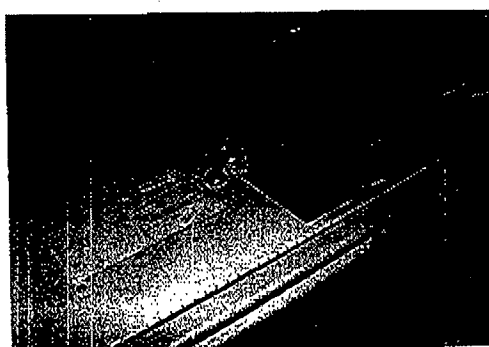
Deze toetsen zijn niet geactiveerd

Gereedmaken stemmachine

Handelingen stembureaulid	zichtbaar op bedienings- paneel	handelingen kiezer	zichtbaar op stempaneel
START STEM MACHINE * steek de stekker in het stopcontact * bedieningssleutel in vertikale stand zetten * indien de bedienings- sleutel in horizontale stand staat * plaats het stem- geheugen in de sleuf, druk beheerst door	Stemmen geblokkeerd Zet sleutel op bed.paneel in 0-stand dit is de verticale stand opstart procedure	geen	opstart procedure

Plaatsen stemgeheugen

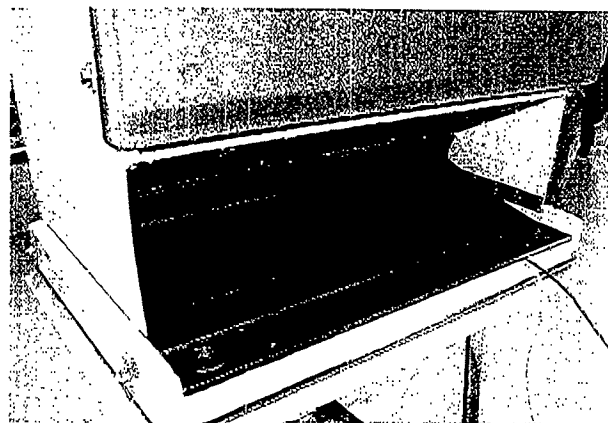

* de stemgeheugen- sleuf afsluiten door middel van om- draaien van de bedieningssleutel (rood) in horizontale stand (u hoort piepjes)	standby..... 0	geen	stemcomputerr..... standby gereed voor stemmen Geheugen gepro- grammeerd
---	----------------	------	--

Handelingen stembureaulid	zichtbaar op bedienings- paneel	handelingen kiezer	zichtbaar op stempaneel
* bedieningssleutel en uit stemgeheugenslot nemen			
* bedieningssleutel (rood) plaatsen in het bedieningspaneel, * bedieningssleutel (rood) staat in verticale stand	standby.....0	geen	stemcomputernr..... standby gereed voor stemmen Geheugen gepro- grammeerd
* Afdekplaat sluiten			
OPENING STEMBUREAU * bedieningssleutel (rood) draaien in horizontale stand	gestemd 0	geen	u heeft gestemd
VOLGNUMMER * kiezer overhandigt volgnummer * stemmachine vrij- geven door desbe- treffende vrijgaveknop op bedieningspaneel in te drukken 1e Verkiezing bovenste vrijgaveknop 2e Verkiezing onderste vrijgaveknop	vrij voor kiezen (aantal stemmen = 0)	kiezer neemt plaats achter stemmachine	druk op naam gewenste kandidaat

Handelingen stembureaulid	zichtbaar op bedienings- paneel	handelingen kiezer	zichtbaar op stempaneel
	gekozen 0	kiezer maakt keuze door middel van indrukken naam kandidaat op stemvel	Is keuze juist ? Druk op blauwe stem- knop (partij en naam kandidaat worden hier weergegeven).
	gekozen 0 gestemd 1	kiezer drukt op blauwe stemknop	u heeft gestemd
Indien vrijgegeven voor 2 verkiezingen	gekozen 0 gekozen 0 gestemd 1	kiezer maakt keuze door middel van in drukken naam kandidaat op stem- vel tweede verkiezing kiezer drukt op blauwe stemknop	Is keuze juist ? Druk op blauwe stem- knop (partij en naam kandidaat worden hier weergegeven). u heeft gestemd

Handelingen stembureaulid	zichtbaar op bedienings- paneel	handelingen kiezer	zichtbaar op stempaneel
HERHALEN HANDELINGEN VANAF VOLGNUMMER		kiezer verlaat stemmachine	

Gesloten afdekplaat tijdens stemming

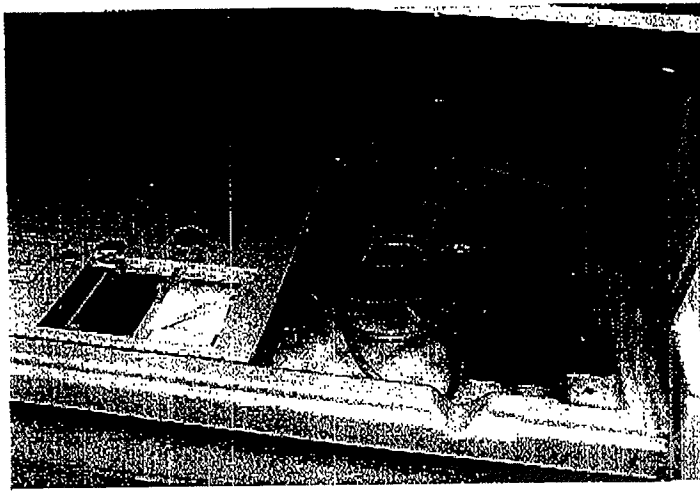
AFSLUITEN VERKIEZINGEN			
* Bedieningssleutel (rood) op bedieningspaneel in vertikale stand draaien	STANDBY .... Uitslag; bedien "F" knop en sleutel		Stemcomputer standby .....
* Druk op de grijze "F" toets en draai tegelijktijd rode bedieningssleutel horizontale stand	FUNCTIES		< UITSLAG FUNCTIES: < OPVR. PROGRAMMERING < TESTEN < INSTELLINGEN

Funcietoest "F" indrukken en gelijktijdig
bedieningssleutel (rood) in horizontale
stand draaien

Handelingen stembureau lid	zichtbaar op bedienings- paneel	handelingen kiezer	zichtbaar op stempaneel
* Open het zwarte klepje aan de voorzijde van de stemmachine naast het stempaneel			
* Druk op A (hiermee activeert u het onder- deel uitslag dat in het display staat aan- gegevens	Funcities		< UITSLAG VIA PRINTER < UITSLAG VIA DISPLAY < TERUG
* Druk wederom op A (hiermee activeert u het onderdeel uitslag via printer	Funcities		< LIJST TOTAAL < KAND. TOTAAL < PROCES-VERB. < TERUG
PRINTEN PROCESVERBAAL * Druk op C naast het display op het stempaneel (hiermee activeert onderdeel proces-verbaal Let op ! Staat printer aan ? Printerschuif in stand "print"	Funcities		UITSLAG VIA PRINTER: Bezig met printen proces-verbaal < STOPPEN UITSLAG VIA PRINTER Bezig met printen proces-verbaal < STOPPEN

Handelingen stembureau lid	zichtbaar op bedienings- paneel	handelingen klezer	zichtbaar op stempaneel
<p>AFSLUITEN STEM- MACHINE Wanneer het printen is afgelopen, draait u de bedieningssleutel terug in de verticale stand</p> <p>Bedieningssleutel uit- nemen, met deze sleutel stemgeheugenslot ontgrendelen. Stem- geheugen uitnemen/ Sleutel niet in stemslot laten zitten anders wordt bij het dichtdoen de koffer beschadigd</p> <p>Kabels en bedienings- paneel opbergen (zie foto blz. 6) en afdekplaat sluiten</p>	<p>Standby .... Het stemmen is afgesloten</p>		
<p>Bedieningssleutel in aparte envelop doen. Bij afsluiten van geheugengedeelde schakelt u automatisch de printer uit.</p> <p>Stemgeheugen over- brengen naar de met u afgesproken verzamel- plaats</p>			

Opbergen kabels en bedieningspaneel

N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap"
t.a.v. de heer H.B.M. Steentjes
Postbus 105
7140 AC Groenlo

Onderwerp
goedkeuring stemmachines

Onder verwijzing naar uw brieven van 10 januari, 29 januari en 12 februari 2002, doe ik u bijgaand toekomen een afschrift van mijn besluit van heden, waarin de Nedap-stemmachines ES3A1 en ES3B, beide met programmatuurversie 2.11, en ESD-1, met ES3 programmatuur versie 3.0, worden goedgekeurd voor het gebruik bij de verkiezingen. De bedoelde Nedap-stemmachines ES3B en ESD-1 worden tevens goedgekeurd voor het gebruik bij twee stemmingen tegelijkertijd.

Voor wat betreft het gebruik van de zogenoemde "noodoplossing" (artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit) wordt ten aanzien van deze drie typen stemmachines de goedkeuring verleend onder de opschortende voorwaarde dat alsnog een gebruiksaanwijzing wordt overgelegd aan en goedgekeurd door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Voorts geldt ten aanzien van de stemmachines ES3B en ESD-1 de beperkende voorwaarde dat de noodoplossing niet gebruikt mag worden, indien de stemmachine voor twee stemmingen tegelijkertijd wordt gebruikt.

Uw bovengenoemde brieven en de daarbij gevoegde documenten van TNO Centrum voor Evaluatie van Informatie Beveiliging te Delft en TNO Technische Psychische Dienst te Delft hebben tevens betrekking op de periodieke keuring van de Nedap-stemmachines ES3A1 met programmatuurversie 2.9 en ES3B met programmatuurversies 2.9 en 2.10.

Hiermee hebt u ten aanzien van de genoemde stemmachines voldaan aan de verplichting, bedoeld in artikel 6 van de Regeling voorwaarden en goedkeuring stemmachines 1997.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

K.G. de Vries

Datum
14 februari 2002

Ons kenmerk
CW2002/57534

Onderdeel
directie Constitutionele
Zaken en Wetgeving

Inlichtingen
mr. G.J. Boon
T (070) 426 7508
F (070) 426 7634

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
1

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

31072006

Datum
14 februari 2002

Ons kenmerk
CW2002/57534

Onderdeel
directie Constitutionele
Zaken en Wetgeving

Blad
1 van 3

Aantal bijlagen
0

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Telefoon
(070) 426 6426

Fax
(070) 363 9153

Besluit

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

Gelezen het verzoek van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo van 10 januari 2002, aangevuld bij brieven van 29 januari 2002 en 12 februari 2002, alsmede het verzoek van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo van 12 februari 2002;

Gelet op artikel J 33 van de Kieswet, de artikelen J 14 en J 14a van het Kiesbesluit, en de Regeling voorwaarden en goedkeuring stemmachines 1997; Gezien de verklaringen van TNO Centrum voor Evaluatie van Informatie Beveiliging te Delft en TNO Technische Psychische Dienst te Delft van 17 december 2001, kenmerk EIB-LTR-010211, en 12 februari 2002, kenmerk DII-IB-LTR-020037;

Gezien de rapporten van TNO Centrum voor Evaluatie van Informatie Beveiliging te Delft van 26 november 2001, kenmerk EIB-RPT-010129, en 12 februari 2002, kenmerk EIB-RPT-020021;

BESLUIT:

Artikel 1

De elektronische stemmachine van het type ES3A1, met programmatuurversie 2.11, van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo wordt goedgekeurd voor het gebruik bij de verkiezingen, zowel voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, eerste lid, onder a, van het Kiesbesluit als voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit.

De goedkeuring voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit wordt verleend onder de opschortende voorwaarde van goedkeuring van een gebruiksaanwijzing voor deze wijze van stemmen door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 2

1. De elektronische stemmachine van het type ES3B, met programmatuurversie 2.11, van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo wordt goedgekeurd voor het gebruik bij de verkiezingen, zowel voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, eerste lid, onder a, van het Kiesbesluit als

Datum
14 februari 2002

Ons kenmerk
CW2002/57534

Blad
2 van 3

voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit.

De goedkeuring voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit wordt verleend onder de opschortende voorwaarde van goedkeuring van een gebruiksaanwijzing voor deze wijze van stemmen door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2. De elektronische stembus van het type ES3B, met programmatuurversie 2.11, van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo wordt tevens goedgekeurd voor het gebruik bij twee stemmingen tegelijkertijd, uitsluitend voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, eerste lid, onder a, van het Kiesbesluit.

Artikel 3

1. De elektronische stembus van het type ESD-1, met ES3 programmatuur versie 3.0, van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo wordt goedgekeurd voor het gebruik bij de verkiezingen, zowel voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, eerste lid, onder a, van het Kiesbesluit als voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit.

De goedkeuring voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit wordt verleend onder de opschortende voorwaarde van goedkeuring van een gebruiksaanwijzing voor deze wijze van stemmen door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2. De elektronische stembus van het type ESD-1, met ES3 programmatuur versie 3.0, van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo wordt tevens goedgekeurd voor het gebruik bij twee stemmingen tegelijkertijd, uitsluitend voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, eerste lid, onder a, van het Kiesbesluit.

Artikel 4

Van deze goedkeuring wordt mededeling in de Staatscourant gedaan.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

K.G. de Vries

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kan een belanghebbende tegen dit besluit, binnen zes weken na de dag waarop het is bekend gemaakt, een met redenen omkleed bezwaarschrift indienen.

Datum
14 februari 2002

Ons kenmerk
CW2002/57534

Blad
3 van 3

Het bezwaarschrift moet worden gericht tot de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en kan worden gezonden aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving, postbus 20011, 2500 EA Den Haag.

Datum
25 februari 2002

Ons kenmerk
CW2002/57534

Onderdeel
directie Constitutionele
Zaken en Wetgeving

Inlichtingen
mr. G.J. Boon
T (070) 426 7508
F (070) 426 7634

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
1

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap"
t.a.v. de heer H.B.M. Steentjes
Postbus 105
7140 AC Groenlo

Onderwerp
goedkeuring stemmachines

Onder verwijzing naar uw brieven van 10 januari, 29 januari en 12 februari 2002, doe ik u bijgaand toekomen een afschrift van mijn besluit van heden, waarin de Nedap-stemmachines ES3A1 en ES3B, beide met programmatuurversie 2.11, en ESD-1, met ES3 programmatuur versie 3.0, worden goedgekeurd voor het gebruik bij de verkiezingen. De bedoelde Nedap-stemmachines ES3B en ESD-1 worden tevens goedgekeurd voor het gebruik bij twee stemmingen tegelijkertijd.

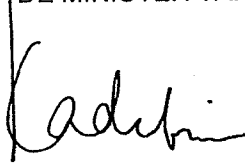
Voor wat betreft het gebruik van de zogenoemde "noodoplossing" (artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit) wordt ten aanzien van deze drie typen stemmachines de goedkeuring verleend onder de opschortende voorwaarde dat alsnog een gebruiksaanwijzing wordt overgelegd aan en goedgekeurd door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Voorts geldt ten aanzien van de stemmachines ES3B en ESD-1 de beperkende voorwaarde dat de noodoplossing niet gebruikt mag worden, indien de stemmachine voor twee stemmingen tegelijkertijd wordt gebruikt.

Uw bovengenoemde brieven en de daarbij gevoegde documenten van TNO Centrum voor Evaluatie van Informatie Beveiliging te Delft en TNO Technische Psychische Dienst te Delft hebben tevens betrekking op de periodieke keuring van de Nedap-stemmachines ES3A1 met programmatuurversie 2.9 en ES3B met programmatuurversies 2.9 en 2.10.

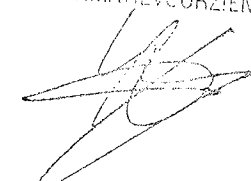
Hiermee hebt u ten aanzien van de genoemde stemmachines voldaan aan de verplichting, bedoeld in artikel 6 van de Regeling voorwaarden en goedkeuring stemmachines 1997.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

K.G. de Vries

Overeenkomstig het oorspronkelijke,
DE DIRECTEUR
INFORMATIEVOORZIENING

J. A. Bremmers

31072006

Datum
25 februari 2002

Ons kenmerk
CW2002/57534

Onderdeel
directie Constitutionele
Zaken en Wetgeving

Blad
1 van 3

Aantal bijlagen
0

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Telefoon
(070) 426 6426

Fax
(070) 363 9153

Besluit

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJSRELATIES,

Gelezen het verzoek van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo van 10 januari 2002, aangevuld bij brieven van 29 januari 2002 en 12 februari 2002, alsmede het verzoek van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo van 12 februari 2002;

Gelet op artikel J 33 van de Kieswet, de artikelen J 14 en J 14a van het Kiesbesluit, en de Regeling voorwaarden en goedkeuring stemmachines 1997; Gezien de verklaringen van TNO Centrum voor Evaluatie van Informatie Beveiliging te Delft en TNO Technische Psychische Dienst te Delft van 17 december 2001, kenmerk EIB-LTR-010211, en 12 februari 2002, kenmerk DII-IB-LTR-020037;

Gezien de rapporten van TNO Centrum voor Evaluatie van Informatie Beveiliging te Delft van 26 november 2001, kenmerk EIB-RPT-010129, en 12 februari 2002, kenmerk EIB-RPT-020021;

BESLUIT:

Artikel 1

De elektronische stemmachine van het type ES3A1, met programmatuurversie 2.11, van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo wordt goedgekeurd voor het gebruik bij de verkiezingen, zowel voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, eerste lid, onder a, van het Kiesbesluit als voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit.

De goedkeuring voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit wordt verleend onder de opschortende voorwaarde van goedkeuring van een gebruiksaanwijzing voor deze wijze van stemmen door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 2

1. De elektronische stemmachine van het type ES3B, met programmatuurversie 2.11, van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo wordt goedgekeurd voor het gebruik bij de verkiezingen, zowel voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, eerste lid, onder a, van het Kiesbesluit als

Datum
25 februari 2002

Ons kenmerk
CW2002/57534

Blad
2 van 3

voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit.

De goedkeuring voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit wordt verleend onder de opschortende voorwaarde van goedkeuring van een gebruiksaanwijzing voor deze wijze van stemmen door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2. De elektronische stemmachine van het type ES3B, met programmatuurversie 2.11, van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo wordt tevens goedgekeurd voor het gebruik bij twee stemmingen tegelijkertijd, uitsluitend voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, eerste lid, onder a, van het Kiesbesluit.

Artikel 3

1. De elektronische stemmachine van het type ESD-1, met ES3 programmatuur versie 3.0, van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo wordt goedgekeurd voor het gebruik bij de verkiezingen, zowel voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, eerste lid, onder a, van het Kiesbesluit als voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit.

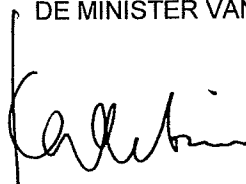
De goedkeuring voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit wordt verleend onder de opschortende voorwaarde van goedkeuring van een gebruiksaanwijzing voor deze wijze van stemmen door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2. De elektronische stemmachine van het type ESD-1, met ES3 programmatuur versie 3.0, van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo wordt tevens goedgekeurd voor het gebruik bij twee stemmingen tegelijkertijd, uitsluitend voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, eerste lid, onder a, van het Kiesbesluit.

Artikel 4

Van deze goedkeuring wordt mededeling in de Staatscourant gedaan.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

K.G. de Vries

Overeenkomstig het oorspronkelijke,
getuigd door
BESCHRIJVING

J.A. Bremmers

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kan een belanghebbende tegen dit besluit, binnen zes weken na de dag waarop het is bekend gemaakt, een met redenen omkleed bezwaarschrift indienen.

Datum
25 februari 2002

Ons kenmerk
CW2002/57534

Blad
3 van 3

Het bezwaarschrift moet worden gericht tot de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en kan worden gezonden aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving, postbus 20011, 2500 EA Den Haag.

Goedkeuring stembalies

25 februari 2002/Nr. CW2002/57534
Directie Constitutionele Zaken en
Wetgeving

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Gelezen het verzoek van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek 'Nedap' te Groenlo van 10 januari 2002, aangevuld bij brieven van 29 januari 2002 en 12 februari 2002, alsmede het verzoek van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek 'Nedap' te Groenlo van 12 februari 2002;
Gelet op artikel J 33 van de Kieswet, de artikelen J 14 en J 14a van het Kiesbesluit, en de Regeling voorwaarden en goedkeuring stembalies 1997;
Gezien de verklaringen van TNO Centrum voor Evaluatie van Informatie Beveiliging te Delft en TNO Technische Psychische Dienst te Delft van 17 december 2001, kenmerk EIB-LTR-010211, en 12 februari 2002, kenmerk DII-IB-LTR-020037;
Gezien de rapporten van TNO Centrum voor Evaluatie van Informatie Beveiliging te Delft van 26 november 2001, kenmerk EIB-RPT-010129, en 12 februari 2002, kenmerk EIB-RPT-020021;

Besluit:

Artikel 1

De elektronische stembalies van het type ES3A1, met programmatuurversie 2.11, van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek 'Nedap' te Groenlo wordt goedgekeurd voor het gebruik bij de verkiezingen, zowel voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, eerste lid, onder a, van het Kiesbesluit als voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit. De goedkeuring voor de wijze van

stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit wordt verleend onder de opschortende voorwaarde van goedkeuring van een gebruiksaanwijzing voor deze wijze van stemmen door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 2

1. De elektronische stembalies van het type ES3B, met programmatuurversie 2.11, van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek 'Nedap' te Groenlo wordt goedgekeurd voor het gebruik bij de verkiezingen, zowel voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, eerste lid, onder a, van het Kiesbesluit als voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit. De goedkeuring voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit wordt verleend onder de opschortende voorwaarde van goedkeuring van een gebruiksaanwijzing voor deze wijze van stemmen door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2. De elektronische stembalies van het type ES3B, met programmatuurversie 2.11, van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek 'Nedap' te Groenlo wordt tevens goedgekeurd voor het gebruik bij twee stemmingen tegelijkertijd, uitsluitend voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, eerste lid, onder a, van het Kiesbesluit.

Artikel 3

1. De elektronische stembalies van het type ESD-1, met ES3 programmatuurversie 3.0, van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek 'Nedap' te Groenlo wordt goedgekeurd voor het gebruik bij de verkiezingen, zowel voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, eerste lid, onder a, van het Kiesbesluit als voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit.

men als bedoeld in artikel J 14b, eerste lid, onder a, van het Kiesbesluit als voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit.

De goedkeuring voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, tweede lid, van het Kiesbesluit wordt verleend onder de opschortende voorwaarde van goedkeuring van een gebruiksaanwijzing voor deze wijze van stemmen door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2. De elektronische stembalies van het type ESD-1, met ES3 programmatuurversie 3.0, van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek 'Nedap' te Groenlo wordt tevens goedgekeurd voor het gebruik bij twee stemmingen tegelijkertijd, uitsluitend voor de wijze van stemmen als bedoeld in artikel J 14b, eerste lid, onder a, van het Kiesbesluit.

Artikel 4

Van deze goedkeuring wordt mededeling in de Staatscourant gedaan.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.G. de Vries.

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kan een belanghebbende tegen dit besluit, binnen zes weken na de dag waarop het is bekend gemaakt, een met redenen omkleed bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht tot de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en kan worden gezonden aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving, postbus 20011, 2500 EA Den Haag.